

I. UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinklas

UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinklas (toliau – ASPnet, Tinklas) yra tarptautinis mokyklų bendradarbiavimo tinklas, kuriuo siekiama praturtinti mokyklų mokymo programas, diegti naujus, novatoriškus mokymo metodus, taip gerinant švietimo kokybę. ASPnet projekto pradžia – 1953 m., Lietuva į projektą įsijungė 1997 m.

II. ASPnet misija

ASPnet yra įsipareigojusių mokyklų, skatinančių ir teikiančių aukščiausios kokybės švietimą, puoselėjančių taiką, laisvę, teisingumą ir žmogaus raidą bei tenkinančių itin aktualius vaikų ir jaunuolių ugdymo poreikius visame pasaulyje, tinklas. ASPnet mokyklos yra „taikos kelrodės“ bei pozityvių pokyčių vykdytojos.

III. ASPnet principai

- A.** ASPnet yra itin svarbus įgyvendinant UNESCO „Švietimas visiems“ (Education for All) programą, gerinant švietimo kokybę, didinant švietimo prieinamumą bei siekiant plėtoti žinių visuomenę;
- B.** Tinklas prisideda prie Jungtinių Tautų Tūkstantmečio vystymosi tikslų (Millennium Development Goals, MDG) bei UNESCO strategijų ir programų švietimo, mokslo, kultūros bei komunikacijos ir informacijos srityse įgyvendinimo;
- C.** ASPnet tinklas – tai naujų ir inovatyvių švietimo idėjų bei koncepcijų įgyvendinimo laboratorija;
- D.** Tinklu siekiama, kad keturi pagrindiniai 21-ojo amžiaus švietimo ramsčiai – *mokytis sužinoti, mokytis veikti, mokytis būti ir mokytis gyventi kartu* – taptų kokybiško mokymosi proceso gerąja patirtimi ir kasdienybe.

IV. ASPnet uždaviniai

- A.** Stiprinti asocijuotųjų mokyklų, kaip metodologijos centrų novatoriško šiuolaikiško turinio ir metodų diegimui švietimo procese, funkciją;
- B.** skatinti novatoriškų požiūrių taikymą mokymosi procese, įskaitant tarpdisciplininį požiūrį į švietimą, kooperatyvaus mokymosi metodus, kritiško mąstymo plėtojimo metodus;
- C.** paskatinti mokyklas mokymosi procese ir mokyklos veikloje skirti daugiau dėmesio taikos, žmogaus teisių, tolerancijos, abipusio supratimo, kultūrų įvairovės, paveldo išsaugojimo, tradicijų puoselėjimo ir darnaus vystymosi temoms;
- D.** kurti, pritaikyti ir aprobuoti naujas mokymo priemones;
- E.** rinkti, analizuoti ir skleisti nacionalinio, regioninio ir tarptautinio lygio projektuose pasisemtą patirtį.

V. Narystės UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinkle statusas

- A.** UNESCO Asocijuotoji mokykla (ASPnet mokykla) yra tarptautinio UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinklo mokykla narė, vykdanči veiklą atsižvelgdama į UNESCO prioritetus švietimo srityje ir Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos patvirtintas nacionalines ASPnet prioritetines sritis.
- B.** Lietuvos Asocijuotųjų mokyklų tinklo veiklą sąlygoja UNESCO programų dokumentai, UNESCO ASPnet strategija ir veiksmų planas, šie nuostatai, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nustatyti veiklos prioritetai, Lietuvos Respublikos priimtos tarptautinės sutartys ir konvencijos bei kiti šalies įstatymai.

VI. ASPnet mokyklų teisės ir pareigos

A. ASPnet mokyklų teisės:

1. gauti visą reikiamą informaciją apie projekto veiklą bei principus;
2. gauti informaciją apie ASPnet prioritetus Lietuvoje ir pasaulyje;
3. pasirinkti mokyklos bendruomenei aktualius veiklos Tinkle prioritetus;
4. gauti mokyklai skirtą UNESCO ASPnet logotipą ir jį naudoti atsižvelgiant į Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos UNESCO logotipų naudojimo taisykles;
5. gauti UNESCO ir Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos leidinius, mokymo priemones, plakatus, kitą informaciją iš UNESCO sekretoriato ir iš Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato;
6. būti konsultuojamiems Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato specialistų UNESCO veiklos temomis (švietimas, mokslas, kultūra, komunikacija ir informacija);
7. dalyvauti informaciniuose ir mokomuosiuose seminaruose ir projektuose, skirtuose mokyklos administracijai, koordinatoriams, mokytojams ir studentams, organizuojamuose ASPnet Lietuvoje ir Pasulyje;
8. dalyvauti ASPnet organizuojamuose konkursuose Lietuvoje ir pasaulyje;
9. mokslo metų pabaigoje gauti ataskaitą apie ASPnet veiklą Lietuvoje;
10. gauti informaciją ir metodologinę pagalbą iš Nacionalinio ASPnet koordinatoriaus, reikalingą mokyklos veiklai Tinkle vystyti.

B. ASPnet mokyklų pareigos:

1. užtikrinti reguliarių mokyklos atstovų, t. y. administracijos, mokytojų, mokinių ir tėvų, dalyvavimą ASPnet veikloje;
2. suburti komandą ASPnet veiklų koordinavimui mokykloje iš ne mažiau kaip trijų pedagogų, įtraukiant bent vieną mokyklos administracijos atstovą, vienas iš kurių atliktų mokyklos koordinatoriaus funkcijas;
3. suteikti mokyklos koordinatoriui galimybę naudotis reikalinga įranga (darbo vieta, kompiuteris, telefono, fakso, interneto ryšys), teikti kitą būtiną pagalbą mokyklos dalyvavimui ASPnet veikloje užtikrinti;
4. spartinti kokybiško švietimo principų diegimą mokykloje, įtvirtinant juos strateginiuose mokyklos veiklos dokumentuose;
5. skatinti mokytojų profesinius gebėjimus, kurie padėtų užtikrinti efektyvų mokyklos dalyvavimą ASPnet, ir švietimo kokybės gerinimą;
6. ne vėliau nei kiekvienų metų liepos 1 d. pateikti Nacionaliniam ASPnet koordinatoriui ataskaitą lietuvių ir anglų kalbomis apie mokyklos veiklą ASPnet;
7. planuoti mokyklos dalyvavimą Tinkle, per dvi savaites nuo mokslo metų pradžios pateikti Nacionaliniam ASPnet koordinatoriui mokyklos metinį veiklos ASPnet tinkle planą, kuriame atsispindėtų mokyklos prioritetai ir laukiami veiklos rezultatai;
8. publikuoti UNESCO Asocijuotųjų mokyklų tinklo logotipą mokyklos interneto svetainėje ir gerai matomoje vietoje mokyklos patalpose, atsižvelgiant į Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos UNESCO logotipų naudojimo taisykles;
9. bendradarbiauti su kitomis Lietuvos ir pasaulio mokyklomis, ypač ASPnet mokyklomis, savivaldybėmis, vietos ir regiono švietimo tarybomis, mokytojų kvalifikacijos centrais, kultūros institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir privačiuoju sektoriumi;
10. minėti UNESCO ir Jungtinių Tautų tarptautines dienas, metus, dešimtmečius;
11. nuolat informuoti ASPnet nacionalinį koordinatorių, vietos, regiono ir nacionalines žiniasklaidos priemones apie mokyklos veiklą ASPnet tinkle, siųsti Lietuvos nacionalinės komisijos leidinių kopijas;
12. aktyviai dalyvauti nacionalinių ASPnet projektų vystyme, mokyklų seminaruose ir susitikimuose, taip pat nepriklausomai plėtoti įvairių bandomųjų projektų idėjas, inicijuoti savarankišką mokyklos veiklą ASPnet tinkle;
13. populiarinti ir skleisti UNESCO idėjas vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

VII. Priėmimo, išstojimo ir šalinimo iš ASPnet tinklo tvarka

Bet kuri Lietuvos Respublikoje užregistruota valstybinė ar privati parengiamoji, pradinė ar pagrindinė mokykla, gimnazija, profesinė mokykla ar mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institucija gali tapti UNESCO ASPnet mokykla nare.

A. Priėmimo į ASPnet tvarka

1. Lietuvos Asocijuotųjų mokyklų tinklo veiklą sąlygoja UNESCO programų dokumentai, UNESCO ASPnet strategija ir veiksmų planas, šie nuostatai, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nustatyti veiklos prioritetai, Lietuvos Respublikos priimtoms tarptautinės sutartys ir konvencijos bei šalies įstatymai;
2. priėmimas į ASPnet vyksta kas trejus metus Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinio sekretoriaus įsakymu ir skelbiamas Komisijos interneto svetainėje www.unesco.lt;
3. mokykla Nacionaliniam ASPnet koordinatoriui Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatare pateikia motyvacinį laišką, užpildytą tarptautinę ASPnet paraiškos formą bei ASPnet veiklai įgyvendinti mokykloje suburtos pedagogų komandos gyvenimo aprašymus;
4. pateiktus dokumentus vertina Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijoje sudaryta penkių žmonių komisija (vadovas – Nacionalinis ASPnet koordinatorius, nariai: du Nacionalinės UNESCO komisijos Švietimo ir mokslo komiteto nariai ir du išoriniai ekspertai);
5. atsižvelgęs į komisijos nuomonę, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinis sekretorius išleidžia įsakymą atrinktoms mokykloms suteikti UNESCO Asocijuotosios mokyklos statusą trijų metų laikotarpiui;
6. Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinis sekretorius, mokyklos direktorius ir mokyklos ASPnet koordinatorius pasirašo pagal šiuos nuostatus parengtą bendradarbiavimo sutartį;
7. mokykla gauna sertifikatą iš Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos ir UNESCO būstinės Paryžiuje, kuriuo patvirtinamas mokyklos dalyvavimas UNESCO ASPnet.

B. Išstojimo iš ASPnet tvarka

Visos mokyklos yra laisvos išstoti iš ASPnet, pateikus raštišką mokyklos direktoriaus pasirašytą prašymą Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generaliniam sekretoriui.

C. Šalinimo iš ASPnet tvarka

1. Mokykla gali būti pašalinta iš ASPnet dėl šių nuostatų nesilaikymo;
2. Mokykla gali būti pašalinta iš Tinklo laiku nepateikus veiklos ataskaitos bei metinio veiklos plano, arba Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinio sekretoriaus įsakymu, atsižvelgus į atitinkamą ASPnet Tarybos siūlymą.

VIII. ASPnet veiklos organizavimas

ASPnet veiklą Lietuvoje organizuoja ir prižiūri Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, Komisijos generalinis sekretorius, Nacionalinis ASPnet koordinatorius ir ASPnet Taryba.

A. Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija:

1. Tvirtina UNESCO ASPnet veiklą Lietuvoje reglamentuojančius dokumentus;
2. nustato Lietuvos ASPnet strategiją ir veiklos prioritetus (temas).

B. Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinis sekretorius:

1. skiria ASPnet nacionalinį koordinatorių ir tvirtina ASPnet Tarybos sudėtį;

2. skelbia ir tvirtina naujų mokyklų – narių priėmimą, tvirtina penkių asmenų komisiją kandidatų pateiktiems dokumentams vertinti.

C. Nacionalinis ASPnet koordinatorius:

1. užtikrina Lietuvos ASPnet strategijos ir veiklos prioritetų (temų) įgyvendinimą;
2. organizuoja ir koordinuoja ASPnet Lietuvoje veiklą bendradarbiaujant su ASPnet mokyklomis;
3. mokslo metų pabaigoje rengia ASPnet Lietuvoje veiklos ataskaitą ir ją teikia UNESCO sekretoriatui;
4. atstovauja Lietuvos ASPnet tinklą nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis;
5. informuoja mokyklas apie skelbiamas iniciatyvas ir kvietimus, bendrąją ASPnet informaciją;
6. organizuoja metinius ASPnet mokyklų susitikimus;
7. informuoja UNESCO sekretoriatą apie ASPnet veiklą Lietuvoje;
8. konsultuoja ASPnet mokyklas dėl veiklos temų pasirinkimo, metinio veiklos plano sudarymo bei įgyvendinimo;
9. administruoja informaciją apie ASPnet mokyklas bei jų veiklą interneto svetainėje www.unesco.lt.

D. Mokyklos koordinatorius:

1. užtikrina aktyvų mokyklos dalyvavimą Tinkle, yra atsakingas už ASPnet veiklos organizavimą mokykloje;
2. informuoja mokyklos administraciją, mokytojus, mokinius, tėvus apie planuojamas UNESCO ir ASPnet veiklas bei galimybes jose dalyvauti;
3. kasmet teikia Nacionaliniam ASPnet koordinatoriui metinę mokyklos veiklos ASPnet tinkle ataskaitą lietuvių ir anglų kalbomis ne vėliau nei iki liepos 1 d.;
4. yra atsakingas už finansinių lėšų pritraukimą ASPnet veiklai mokykloje įgyvendinti;
5. informuoja Nacionalinį ASPnet koordinatorių apie mokyklos veiklą ASPnet bei užtikrina šios informacijos sklaidą visuomenei.

E. ASPnet Taryba

1. ASPnet Tarybą sudaro 7 nariai: Nacionalinis ASPnet koordinatorius, 5 metiniame ASPnet mokyklų susitikime išrinktų mokyklų koordinatoriai (po vieną kiekvienam etnografiniam regionui) ir Baltijos jūros projekto nacionalinis koordinatorius;
2. rengia ASPnet Lietuvoje strategiją bei veiklos prioritetus ir teikia juos tvirtinti Lietuvos nacionalinei UNESCO komisijai;
3. reguliariai vertina ASPnet tikslų įgyvendinimą;
4. vertina metines ASPnet mokyklų ataskaitas ir tvirtina Lietuvos ASPnet veiklos ataskaitą;
5. teikia siūlymus dėl mokyklų šalinimo iš Tinklo.

IX. Nuostatų tvirtinimo ir keitimo tvarka

- A.** Nuostatus tvirtina Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, nuostatai laikomi įsigaliojusiais sprendimo priėmimo dieną;
- B.** Rekomendacijas dėl nuostatų keitimo gali teikti visi Tinklo dalyviai bei Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nariai. ASPnet taryba, pritarusi pasiūlytiems pakeitimams, juos teikia Komisijos generaliniam sekretoriui, kuris juos teikia tvirtinti Lietuvos nacionalinei UNESCO komisijai.